

Samen aan Zet – Coalitieakkoord Leidschendam-Voorburg 2018 - 2022

VVD , CDA , PvdA, ChristenUnie - SGP

Inleiding

Leidschendam-Voorburg is een gemeente om trots op te zijn. Veel mensen wonen en werken er met plezier. De komende jaren behouden we wat goed is en werken we samen om onze gemeente nog beter en mooier te maken. We hebben ambities, die we bereiken met concrete plannen. Bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid, duurzaamheid, economie en zorg. We hebben ruimte voor gezinnen, aandacht voor ouderen, steun voor verenigingen en zorg voor mensen die dat nodig hebben.

We zijn een sociale en ondernemende gemeente die er is voor haar inwoners en daar ook naar luistert. We bieden ruimte voor initiatieven van inwoners. Dat is meer dan alleen participatie op de momenten die de overheid mogelijk maakt. We zetten zoveel mogelijk in op co-creatie en faciliteren het als mensen bijvoorbeeld een energiecoöperatie willen oprichten of samen zelf het groen in hun buurt willen onderhouden.

Minder bepalen, meer samenwerken

Iedereen krijgt de kans mee te doen. Als de gemeente plannen maakt, betrekken we belanghebbenden daar zo vroeg mogelijk bij. We gaan minder bepalen en meer samenwerken. Dat is niet alleen goed, het is ook noodzakelijk: in de huidige netwerksamenleving kan de gemeente haar doelen niet alleen bereiken. Mensen kunnen ook veel samen bereiken zonder dat de gemeente zich ermee bemoeit. Overbodige regels schaffen we daarom af.

De kracht van onze gemeente was goed te zien bij de informatieavond die we op 7 mei hebben gehouden. Vele inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties hebben daar goede suggesties gedaan die inspiratie hebben opgeleverd voor het coalitieakkoord.

Inspiratie voor anderen

We zetten inwoners die zich inzetten voor onze gemeente meer in het zonnetje. Om hen te bedanken en zodat zij een inspiratie voor anderen zijn. Dit jaar is, op aangeven van Gemeentebelangen Leidschendam-Voorburg, voor het eerst in lange tijd weer de cultuurprijs uitgereikt. Dit goede initiatief zetten wij voort.

Daarnaast reiken we jaarlijks prijzen uit voor de 'vrijwilliger van het jaar', voor 'maatschappelijk ondernemer van het jaar' en de beste sportprestaties van het jaar. Voor ondernemers organiseren we jaarlijks een feestelijke bijeenkomst.

Groene karakter

Veel inwoners vinden onze gemeente zo'n fijne woonplaats vanwege de vele bomen, perkjes en parken. Een groene omgeving is ook een leefbare omgeving. We zetten daarom in op behoud en aanplant van nieuwe bomen. Deze periode stellen we een omgevingsvisie op. Daarin komt ook veel aandacht voor het groene karakter van onze gemeente.

1. Inwoners doen mee

Het gemeentebestuur oefent zijn publieke taak niet alleen uit. Wat mensen zelf en samen kunnen aanpakken, hoeft de overheid niet over te nemen. We stimuleren daarom dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - zorg voor de samenleving oppakken, bijvoorbeeld door middel van wijk- of dorpsbudgetten.

De gemeente staat op haar beurt open voor initiatieven van inwoners, instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang voor ogen hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, meedoet, drempels wegneemt en dingen mogelijk maakt. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en minder bureaucratie. Kortom, de gemeente geeft mensen de ruimte.

Iedereen moet mee kunnen doen, we zetten daarom het LHBTQI-beleid voort, als onderdeel van het minderhedenbeleid.

We zetten in op het meedenken van inwoners, platforms en comités voordat wij besluiten nemen. Burgerinitiatieven en participatie verwelkomen we. Bij participatie moet altijd glashelder zijn hoeveel ruimte daarvoor is.

Samen werken aan een goede bestuurscultuur

We werken samen op basis van vertrouwen. Dat geldt voor onze samenwerking met (groepen) inwoners. En het geldt net zo goed voor samenwerking binnen het gemeentebestuur. De komende jaren bouwen we aan een stabiel gemeentebestuur. Zowel het college van B&W als de gemeenteraad hebben daar een verantwoordelijkheid in. We laten ruimte voor tussentijds initiatief vanuit de gemeenteraad en de samenleving.

Bestuurders luisteren zorgvuldig en zijn actief betrokken bij de samenleving. Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging zoals G1000 en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming en Right to Challenge zijn aanvullend op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad die, als volksvertegenwoordiging, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

Samenwerken in de regio

Wij zijn in veel zaken afhankelijk van de regio. Goede regionale samenwerking hebben we nodig om onze doelen te halen op bijvoorbeeld het gebied van veiligheid, verkeer en vervoer en economie. Maar ook de ruimtelijke ontwikkeling langs de grenzen van onze gemeente vraagt een goede strategie. Goede samenwerking leidt tot betere voorzieningen, dienstverlening en kostenbesparing. Het is belangrijk dat samenwerkingsverbanden democratisch zijn geborgd. Dat geldt voor onze samenwerkingsverbanden maar ook voor de samenwerking met andere overheden zoals de provincie en de waterschappen. Om onze

gemeente goed te vertegenwoordigen in de regio richten we de blik niet naar binnen maar naar buiten.

2. Makkelijk en snel van A naar B

Het is belangrijk dat iedereen makkelijk en snel van A naar B kan komen. Of dat nu met de auto, het openbaar vervoer of de fiets is. De bereikbaarheid en doorstroming, vooral die in het Damcentrum en Leidschendam-Zuid laten nu te wensen over. We brengen zonder taboes in kaart wat ervoor nodig is die te verbeteren, zoals slimme verkeerssystemen, verkeersmaatregelen en een oeververbinding. De uitkomst daarvan is klaar in 2019 en we starten daar zo spoedig mogelijk mee. Daarnaast zetten we de komende jaren in op:

- Ongelijkvloerse kruisingen op de N14 (tussen de tunnels) waardoor er niet steeds opstoppingen ontstaan.
- Een extra afrit op de N14 bij de Mall of the Netherlands, met een directe verbinding vanuit de tunnel naar de parkeergarage.
- Openbaar vervoer dat aansluit op de behoefte van inwoners. We zetten ons er voor in dat op tramlijn 6 zo snel mogelijk trams rijden met een gelijkvloerse instap.
- Fietsen: fietsen is gezond, goed voor het milieu en wordt in onze gemeente steeds populairder. De fietser heeft meer ruimte nodig. Er wordt een gemeentelijk fietsplan opgesteld voor veilige fietspaden, met name bij scholen en drukke ontsluitingswegen. Hierin is aandacht voor alledrie de kernen in de gemeente. Ook wordt ingezet op meer fietsenstallingen op drukke plekken zoals winkelcentra en in woonwijken waar de bewoners niet standaard een fietsenstalling bij hun huis hebben.
- Parkeerproblemen voor auto's oplossen, onder meer door het beter benutten van bestaande parkeerplekken en het creëren van nieuwe parkeerplekken. We behouden gratis parkeren in de hele gemeente.

3. Grote stappen zetten in duurzaamheid, energie en milieu

We zetten de komende jaren grote stappen op het gebied van duurzaamheid. Het bereiken van de doelen van het klimaatakkoord van Parijs betekent dat we als gemeente voor 2050 CO₂-neutraal zijn. We maken daarom een duurzaamheidsprogramma voor de komende vier jaar, waarin we ook mijlpalen voor 2022, 2026 en 2030 benoemen. Daarnaast is in het programma aandacht voor luchtkwaliteit. We bouwen voort op het huidige duurzaamheidsbeleid en verbeteren het.

Bij al ons beleid denken we na hoe duurzaamheid daar een plek in te geven. Het gebruik van nieuwe technieken (innovatie) is daarbij belangrijk. We onderzoeken of we de gemeente aansluiten op de warmteronde. Bij woningbouw zetten we in op nieuwe vormen van energie: nieuwe woningen zijn energieneutraal en krijgen geen gasaansluiting meer. Daarnaast staan we voor de uitdaging bestaande woningen te verduurzamen. We maken hierover afspraken met woningcorporaties. We stimuleren het gebruik van duurzaamheidsmaatregelen, zoals zonnepanelen, groene daken en het isoleren van woningen. We zorgen ervoor dat mensen bij een fonds tegen zeer lage rente geld kunnen lenen om hun huis te verduurzamen.

Actieplan

Voor de structurele middelen voor duurzaamheid maken we een actieplan. We faciliteren de totstandkoming van energiecoöperaties en daarmee het collectief bezit van duurzame

energie. We werken samen met duurzaamheidsmakelaars die mensen adviseren op het gebied van duurzaamheid. Als regels en overbodige vergunningen mensen belemmeren om duurzaamheidsmaatregelen te nemen, schaffen we die af. Om rijden met elektrische auto's makkelijker te maken plaatsen we extra laadpalen, bijvoorbeeld in lantaarnpalen. We stimuleren het gebruik van deelauto's.

Als gevolg van klimaatverandering krijgen we vaker te maken met extreem weer. We bereiden onze gemeente voor op bijvoorbeeld hevige regen- en sneeuwbuien (klimaatadaptatie). Dat kan door te zorgen voor meer groen en voldoende waterberging.

Milieu- en klantvriendelijke en efficiënte afvalinzameling

Het doel van afvalbeleid is het verminderen van restafval, een goede dienstverlening aan inwoners en een efficiënte afvalinzameling. Dit moet beter. Zelfs het recent ingezette afvalbeleid leidt nog niet tot de landelijke doelstelling van maximaal 100 kg restafval per persoon in 2020. Het kan ook leiden tot slechte dienstverlening. Wij bekijken het afvalbeleid daarom kritisch en passen het waar nodig aan. De dienstverlening en organisatie van Avalex zijn al langer niet op orde en zijn daarom aparte onderdelen van de evaluatie. We kunnen het afvalbeleid niet van de ene op de andere dag veranderen. We nemen daarom ook een aantal kortetermijnmaatregelen om de dienstverlening te verbeteren:

- De wijze van afvalinzameling in Voorburg-Midden evalueren we.
- Tot die tijd temporiseren we de invoering van het huidige afvalbeleid.
- In overige wijken gaan we bij de laagbouw tijdelijk weer wekelijks afval ophalen waarbij we ervan uit gaan dat er uiterlijk eind 2020 een structurele oplossing voorhanden is gezien de eerder genoemde landelijke doelstelling.
- We houden Avalex aan de afspraak containers tijdig te legen.
- We maken een actieplan vermindering restafval.
- We handhaven op het plaatsen van grofvuil bij ondergrondse afvalcontainers.

We onderzoeken of nascheiding (het scheiden van afval nadat het is ingezameld), eventueel in combinatie met voorscheiding, leidt tot meer recycling, lagere kosten en/of meer service aan inwoners. Het huidige afvalbrenghuis in de Nieuwe Havenstraat in Voorburg sluit op 1 juni 2018. In het onderzoek naar nascheiding kijken we ook of er een afvalbrenghuis in of nabij onze gemeente kan komen of kan worden gebruikt. Ook onderzoeken we slimme oplossingen zoals een mobiel afvalbrenghuis.

4. Ruimte om te ondernemen

Ondernemers zijn onmisbaar in onze samenleving. Van ZZP'ers tot het midden- en kleinbedrijf (MKB) tot grote bedrijven. Ze zorgen voor banen en zijn vaak maatschappelijk betrokken bij hun omgeving, bijvoorbeeld door sponsoring van het verenigingsleven. We lopen ondernemers daarom niet voor de voeten met overbodige regels. We moedigen het aan dat mensen een onderneming starten. We maken een regeling waarbij startende ondernemers de eerste twee jaar geen onroerendezaakbelasting (OZB) voor hun bedrijfspand betalen.

In 2019 evalueren we de incidentele maatregelen op het gebied van de lokale economische agenda van het vorige college, die loopt tot 2020. Om onze waardering voor ondernemers te uiten, reiken we ieder jaar een prijs uit aan de beste maatschappelijke ondernemer en organiseren we jaarlijks een feestelijke bijeenkomst voor ondernemers.

Winkelcentra met beleving

We zetten in op winkelcentra waar wat te beleven is. Winkeliers krijgen de ruimte van een winkelbezoek een beleving te maken. Leegstand van panden voorkomen we door, als een eigenaar dat wenst, te kijken of we het pand van bestemming kunnen veranderen. We onderzoeken daarnaast of leegstandsverordening een middel tegen leegstand is. We passen het terrassenbeleid aan met meer terrassen en ruimere openingstijden. Hierbij hebben we oog voor omwonenden. Ondernemers bepalen zoveel mogelijk zelf hun openingstijden. We zijn dus tegen dwang op zondag open te zijn.

Leidschendam-Voorburg is een leuke plek om te recreëren. Zowel voor inwoners als bezoekers. Met citymarketing promoten we onze gemeente. De Julianabaan is een winkelcentrum met een mooie diversiteit aan winkels en er worden allerlei activiteiten georganiseerd. De komende periode zetten we in op een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en leefomgeving, zodat nog meer mensen gezellig komen winkelen of een hapje eten op de Julianabaan.

Bedrijventerreinen toekomstbestendiger

We maken bedrijventerreinen in Stompwijk, Leidschendam en Voorburg toekomstbestendiger zodat ondernemers er nog jaren met plezier hun ondernemingen kunnen runnen. Agrarische ondernemers krijgen de ruimte innovatief te ondernemen.

5. Werk en inkomen

Bij mensen die niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien, zetten we in op het zo snel mogelijk (terug)pakken van financiële zelfredzaamheid. De Ooievaarspas blijft het middel voor mensen om toch mee te doen als zij een klein inkomen hebben. We helpen zoveel mogelijk mensen van een uitkering naar een baan. Dat doen we onder meer door:

- Het programma Jongeren in de Lift permanent te maken.
- Focus om jongeren uit de bijstand te houden en ouderen weer aan het werk te helpen.
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij een reguliere werkgever te plaatsen.
- De aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren.

We willen voorkomen dat mensen in de schulden raken. De schuldhulpverlening verbeteren we verder. We hebben aandacht voor de begeleiding, integratie en participatie van statushouders (vluchtelingen met een tijdelijke verblijfsstatus), vooral voor jongeren onder de 23 jaar. Kindgericht armoedebeleid wordt gecontinueerd. De collectieve ziektekostenverzekering komt beschikbaar voor iedereen tot 130% minimumloon.

Naar een bruisender Damcentrum

Het Damcentrum moet een plek zijn waar je goed kunt winkelen en uitgaan. Om dit gebied verder tot bloei te laten komen, maken we een masterplan Damcentrum. Hierin kijken we wat een zo goed mogelijke samenstelling van wonen, horeca, cultuur en winkels is en hoe de buitenruimte hier op in te richten. We brengen zonder taboes in kaart wat er nodig is de bereikbaarheid en doorstroming van het Damcentrum te verbeteren. Ook zetten we in op extra parkeerplekken en betere benutting van bestaande plekken in het Damcentrum en op een betere bereikbaarheid en veiligheid van fietsers van alle leeftijden. Bezoekers van Het

Veur Theater moeten gemakkelijk kunnen parkeren. We zetten ons ervoor in dat er geen hekken en heggen bij de sluis komen.

Meer voetjes naar het Huygenskwartier

Doelstelling van plan Huygenskwartier is om meer bezoekers naar het Oude Centrum te krijgen. Mensen die hun dagelijkse boodschappen komen halen, maar ook om te winkelen, te eten en voor de cultuur. Het plan om dat te verwezenlijken wordt voortgezet, waarbij we bij elke stap in het traject tegen het licht houden of dat bijdraagt aan de centrale doelstelling. Een aantal zaken uit het plan is al gerealiseerd, zoals het opknappen van de openbare ruimte met de hanging baskets en nieuw straatmeubilair. De komende periode blijven we ons inzetten voor het vergroten van de aantrekkelijkheid van het Huygenskwartier. De raadzaal blijft in Huize Swaensteyn en wordt opgeknapt. Dit gebouw kan dan voor het Huygenskwartier ook breder worden benut, bijvoorbeeld voor uitvoeringen en bijeenkomsten.

Een krachtig Stompwijk

Stompwijk kenmerkt zich door kleinschaligheid. Dat willen we zo houden en tegelijk zorgen dat Stompwijk klaar is voor de toekomst. Stompwijkers kunnen vorm geven aan hun eigen omgeving, onder meer door middel van een eigen dorpsbudget. De visie op Stompwijk pakken we op en ronden we af. Ook is aandacht voor een voldoende en divers woningaanbod voor Stompwijkers. We behouden de bibliotheekvestiging in Stompwijk. Om ook andere voorzieningen in Stompwijk te behouden geven we maximale ruimte om functies in een pand te combineren.

6. Prettig wonen voor iedereen

Het is prettig wonen in onze gemeente. Om in de vraag naar woningen te voorzien wordt er ook de komende jaren gebouwd, dit betreft vooral de transformatie van kantoren naar woningen. Om het prettige woonklimaat te behouden stellen we de komende tijd een nieuwe woonvisie op, die recht doet aan de veranderende woningmarkt. Hierin geven we aan hoe voldoende woningen voor onder meer starters, jonge gezinnen, ouderen en statushouders te realiseren.

In de woonvisie krijgt het behoud van het groene karakter in onze gemeente een belangrijke plek. Ook is aandacht voor een voldoende en divers woningaanbod in Stompwijk zodat Stompwijkers in hun eigen gemeenschap kunnen blijven wonen.

De gemeenteraad heeft al een besluit genomen over sociale woningbouw (onder andere gemiddeld 30%), dat we zullen uitvoeren. We behouden het vereveningsfonds. Sociale woningen moeten divers in aanbod zijn en beschikbaar zijn voor de lage inkomens. Nu wonen er ook mensen met een hoger inkomen in deze woningen (scheefwonen). Door daarnaast in te zetten op woningen in het middensegment, zoals middeldure koop/huur, komen sociale huurwoningen vrij voor de lage inkomens. Om dit te bereiken werken we samen met de woningbouwcorporaties. We maken met hen afspraken over het tegengaan van scheefwonen, het behouden van sociale huurwoningen voor mensen met een laag inkomen en het duurzamer maken van woningen.

7. Goed onderwijs voor een goede toekomst

Goed onderwijs is belangrijk voor onze kinderen. De gemeente is verantwoordelijk voor de schoolgebouwen en -pleinen en gaat deze moderniseren. We ondersteunen de aanleg van kindvriendelijke en groen-blauwe schoolpleinen. Vooral de gebouwen van het voortgezet onderwijs vragen de komende jaren onze aandacht. We zetten het beleid van het vorige college voort als het gaat om kwaliteit bij verbouw en nieuwbouw van scholen, met name hanteren we de normen voor frisse scholen en de BENG-norm uit het kwaliteitskader onderwijs. We zetten de Lokale Educatieve Agenda, een initiatief van D66, voort.

We stimuleren dat jongeren tijdens hun schooltijd actief zijn als vrijwilliger. Om dat te bereiken werken we samen met scholen en de bemiddelingsorganisaties van maatschappelijke stages. Een stage is bijvoorbeeld het begeleiden van ouderen of gehandicapten bij een uitje, helpen in een kinderdagverblijf, of groenonderhoud voor natuurbeheer.

De basisscholen en middelbare scholen in onze gemeente kampen met wachtlijsten, terwijl er vaak voldoende plekken zijn. Dit zorgt voor onnodige onrust onder ouders. Wij gaan in gesprek met schoolbesturen en omliggende gemeenten om dit probleem te bespreken. De vrije schoolkeuze staat niet ter discussie. Om de kansen van kinderen met taal- of ontwikkelachterstanden te vergroten, stimuleert de gemeente vroeg- en voorschoolse educatieve opvang of een Integraal Kind Centrum.

We zijn een waterrijke gemeente en de veiligheid en gezondheid van onze kinderen is belangrijk. We moedigen aan dat alle basisscholen meedoen aan schoolzwemmen. De gemeente verdubbelt het hiervoor beschikbare budget.

Laaggeletterdheid beperkt mensen in het meedoen aan de maatschappij. Leren lezen en schrijven, voor volwassenen en nieuwkomers, wordt gesteund vanuit de gemeente.

8. Zorg voor gezondheid en welzijn

We willen gebouwen met een maatschappelijke functie zo goed mogelijk benutten. Daarom maken we 'buurthuizen van de toekomst'. Hierin delen sportclubs, scholen, culturele-, zorg- en welzijnsinstellingen en andere organisaties een locatie. Op die manier maken zij optimaal gebruik van een gebouw en werken zij samen aan activiteiten voor de wijk. De sportclub is niet alleen sportclub, maar ook een plek waar mensen samenkomen voor een praatje, een cursus of misschien wel voor een klaverjasavond.

We streven naar een betere uitvoering van de Wmo, onder meer door duidelijker communicatie en verkorting van doorlooptijden van aanvragen. Goede en laagdrempelige zorg dichtbij huis is belangrijk. We faciliteren initiatieven voor een huisartsenpost. We kijken naar een betere en efficiëntere cliëntenondersteuning inclusief de inzet van ervaringsdeskundigen.

Wanneer mensen niet voor zichzelf of elkaar kunnen zorgen heeft de gemeente een taak. Het is belangrijk dat iedereen de zorg krijg die hij of zij nodig heeft. Instrumenten zoals de ouderenadviseur en wijkverpleging nemen we hierin mee. We gaan eenzaamheid tegen. We stimuleren initiatieven van inwoners op het gebied van zorg.

Veel inwoners zijn mantelzorgers voor familie of vrienden die dat nodig hebben. Zij vervullen vaak een onmisbare rol voor de mensen die mantelzorg ontvangen. We zetten de regeling van respijtzorg, waardoor mantelzorgers even op adem kunnen komen, voort.

We zijn als gemeente de stap aan het zetten van wet-georiënteerde naar dienstverlening-georiënteerde organisatie. Dienstverlening naar inwoners en organisaties toe behoort tot onze kerntaken. Deze andere manier van denken uit zich onder andere in een vertaalslag binnen het sociaal domein: de hart-wet-euro balans. Dit wil zeggen dat we datgene doen wat nodig is en waaraan behoefte is; het zoeken van een passende oplossing; een maatschappelijke kosten-batenanalyse. We passen wet- en regelgeving toe waar het kan en moet, en we zetten maatwerkvoorzieningen in waar dat nodig is.

Een gemeente met oog voor ouderen

Ouderen moeten de ondersteuning en zorg krijgen om zo lang mogelijk deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. We zorgen ervoor dat ouderen tegen een lage rente een blijverslening kunnen afsluiten zodat zij door hun huis te verbouwen langer thuis kunnen blijven wonen. Huishoudelijke hulp en dagbesteding kunnen cruciaal zijn in het leven van ouderen. De komende jaren komt hier meer budgettaire ruimte voor. Het openbaar vervoer is ook voor ouderen een belangrijk vervoersmiddel. We zetten ons er daarom voor in dat op tramlijn 6 zo snel mogelijk trams rijden met een gelijkvloerse instap. Het pakket van de Ooievaarspas breiden we uit met gratis reizen voor 65+ minima.

We maken ouderen meer weerbaar tegen babbeltrucs, bijvoorbeeld met trainingen en deurspionnen.

Zorg voor jeugd

We zorgen dat ieder kind de zorg krijgt die hij of zij nodig heeft. Zo dichtbij en zo snel als mogelijk is. De efficiency bij de jeugdhulp en de hoeveelheid regels zijn aandachtspunten. Voor jongeren die afhankelijk zijn van extra zorg en ondersteuning, verandert er veel wanneer zij 18 jaar worden. Plotseling gelden voor hen andere regels voor werk, zorg en ondersteuning. In de praktijk leidt dat vaak tot problemen voor henzelf en tot veel onzekerheid bij hun ouders. We zetten er ons voor in die problemen weg te nemen. Extra aandacht is nodig voor jongeren met een beperking. Door maatschappelijke innovatie brengen we meer maatwerk tot stand, samen met organisaties als Jeugdformaat, Kwadraat en Schakenbosch.

Ook andere organisaties die voor deze jongeren van belang zijn betrekken we hierbij, bijvoorbeeld in pilotprojecten en nieuwe samenwerkingsvormen op het gebied van schuldhulp, wonen en werken en sport.

Onderwijs, instellingen en gemeente trekken samen op om om elk kind in onze gemeente een veilig huis te bieden. Dit doen we door met alle partners stevig in te zetten op de meldcode kindermishandeling en de kindcheck. Ook werken we aan de wachtlijsten bij VeiligThuis. Samenwerking met de politie wordt verbeterd om crimineel gedrag en radicalisering bij jongeren zo vroeg mogelijk aan te pakken.

Leidschendam-Voorburg-Stompwijk in beweging

Sporten is voor velen belangrijk. Mensen blijven er gezond door en kinderen leren in teamsporten wat het is om samen te werken. Sporten moet daarom voor iedereen betaalbaar zijn. De succesvolle sportstrippenkaart, waardoor meer kinderen zijn gaan bewegen, zetten we voort. De reeds vastgestelde visie op sport en bewegen wordt samen met onder meer de sportverenigingen, het onderwijs en welzijnsorganisaties uitgevoerd. In de komende periode zetten we daarnaast in op het verbeteren van de sportaccommodaties. De sportverenigingen hebben hiervoor reeds hun wensen aangeleverd. Daarnaast wordt er gekeken naar een andere vorm van beheer op de buitensportcomplexen. Maatwerk per sportpark behoort tot de mogelijkheden. Voor beide

onderwerpen wordt een plan opgesteld. Voor de Voorburgse Rugbyclub zoeken we een vaste locatie.

De afgelopen periode zijn op initiatief van GroenLinks op diverse plekken in de gemeente fitplaatsen gerealiseerd. Het goede initiatief om bewegen en sporten in de openbare ruimte te stimuleren blijven we voortzetten.

Veel sportverenigingen helpen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of samenleving. Door ze in te zetten als vrijwilliger en door ze te laten sporten. Op deze manier tonen de verenigingen op een geweldige wijze hun verantwoordelijkheid naar de samenleving. We ondersteunen sportverenigingen hierbij.

Topsporters inspireren anderen ook te gaan sporten. Jaarlijks reiken we daarom de sportprijs uit voor sporters die dat jaar een unieke prestatie hebben geleverd.

9. Een gevarieerd en goed cultuuraanbod

Cultuur verbindt mensen en draagt bij aan de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de gemeente voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Ook wordt er een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van inwoners op het terrein van talenten en vaardigheden. We zijn als gemeente rijk aan cultuur. Met het Huygensmuseum Hofwijck hebben we een icoon van internationale allure. Theater Ludens is de culturele hotspot van onze gemeente. We stellen deze periode een nieuw actieplan cultuur op, met ruimte voor ondernemerschap. In het masterplan Damcentrum is er aandacht voor cultuur en we hebben oog voor de rol die Het Veur Theater in dit centrum vervult.

Vorig jaar is voor het eerst sinds jaren, op initiatief van Gemeentebelangen Leidschendam-Voorburg, de cultuurprijs weer uitgereikt. Dit goede initiatief zetten we voort.

De bibliotheek is een belangrijke voorziening in onze gemeente. We behouden de twee vestigingen in Voorburg en Leidschendam en het servicepunt in Stompwijk. De bibliotheek moet zich blijven ontwikkelen. Het is niet alleen een uitleencentrum van boeken, maar ook voor allerlei activiteiten op het terrein van tegengaan van laaggeletterdheid, digitalisering en algemene ontwikkeling.

De bibliotheken gaan mee met de toekomst. We maken een plan hoe we de bibliotheek op een innovatieve en ondernemende manier toekomstbestendig maken. We zetten daarbij in op meer samenwerking tussen de bibliotheek en scholen, theaters, wijkverenigingen en andere culturele organisaties. We onderzoeken in 2018 en 2019 het functioneren van de bibliotheek. Op basis van inhoud en takenpakket besluiten we wat een passend budget van de bibliotheek is.

10. Een Leidschendam-Voorburg waar het veilig is

Een veilige woonplaats is een fijne woonplaats. We investeren daarom in veiligheid. Het politiebureau in onze gemeente dient open te blijven.

Om de politie te ondersteunen willen wij meer structurele en effectievere inzet van Bijzondere Opsporings Ambtenaren (BOA's). Zij zijn, ook 's avonds en in het weekend,

zichtbaar aanwezig in de wijk en in de winkel(centra) en zorgen voor een beter veiligheidsgevoel. We versterken de samenwerking tussen de politie en de gemeentelijke handhavers. Initiatieven van inwoners en winkeliers zoals buurtpreventieteams en WhatsApp-groepen juichen wij toe. Waar mogelijk ondersteunt de gemeente deze initiatieven met cursussen en trainingen.

Onze prioriteiten op veiligheidsgebied zijn:

- We nemen maatregelen tegen woninginbraken.
- De gemeente maakt werk van voorkoming van radicalisering. Haatimams krijgen geen podium. De wijkagent en jeugdwerk letten scherp op tekenen van radicaliserende jeugd en grijpen in als dat nodig is.
- We zijn er trots op dat er in Leidschendam-Voorburg geen coffeeshops, bordelen en gokhallen zijn. Dat houden we zo. Bij drugs of prostitutie-gerelateerde criminaliteit grijpt de gemeente hard in. Illegale wietplantages zorgen voor levensgevaarlijke situaties, dat is onacceptabel. Panden waarin drugs geproduceerd of gedeald worden, sluiten we en huurders waarbij een wietplantage wordt aangetroffen zetten we uit hun huis.
- We overleggen met inwoners of er behoefte is aan vuurwerkvrije zones.
- We handhaven stevig op verkeersveiligheid. In woonwijken blijft de maximumsnelheid 30 kilometer per uur.
- De gemeente gaat zorgvuldig om met persoonsgegevens. Iedere gemeentelijke medewerker dient zich daarvan bewust te zijn. De geautomatiseerde systemen van de gemeente moeten voldoende beveiligd zijn. De gemeente moet beschermd zijn tegen digitale aanvallen. We voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).
- We maken ouderen weerbaar tegen babbeltuics, bijvoorbeeld met trainingen en deurspionnen.

Dienstverlening en communicatie

We zijn een servicegerichte gemeente die helder communiceert. Alle communicatiemiddelen, van brieven tot sociale media en buurtbijeenkomsten, worden intensief en professioneel ingezet om mensen te betrekken. Communicatie door de gemeente gebeurt in heldere, klare en eenvoudige taal. We volgen hierbij de richtlijnen van de AVG. De dienstverlening gaat mee met de tijd. We passen de openingstijden van het Servicecentrum in Leidschendam flexibel aan aan de vraag. We bekijken hoe we het servicepunt in Voorburg doelmatiger invullen. Ook digitale dienstverlening is een belangrijke en snelle wijze om met inwoners in contact te staan. Er komen extra middelen voor Dienstverleningspilots. Reisdocumenten bezorgen we aan huis als daar medische noodzaak toe is. De activiteiten van de gemeente op zondagen breiden we niet uit.

11. Financiële uitgangspunten

De financiële gevolgen van dit akkoord worden in onderlinge samenhang betrokken bij de voorbereiding van de meerjarenbegroting 2019-2022. In aanvulling op hetgeen al is geregeld in de Verordening op de uitgangspunten van het financiële beleid, het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van onze gemeente hanteren we de volgende operationele punten:

- Incidentele tegenvallers in het lopende begrotingsjaar worden in principe binnen het

taakveld opgelost waarbinnen de tegenvaller is ontstaan. Pas als dit niet kan, vindt verrekening met eventuele meevallers binnen hetzelfde beleidsprogramma plaats. Als ook dit niet kan, doet het college een algemeen dekkingsvoorstel aan de raad.

- Incidentele meevallers in een begrotingsjaar die zijn ontstaan doordat de realisatie is vertraagd, worden door het college aan de raad zichtbaar gemaakt bij het rekeningresultaat. In de eerste tussentijdse rapportage van het nieuwe begrotingsjaar wordt gerapporteerd over de verdere voortgang van deze vertraagde realisaties. Doel is te komen tot een realistische begroting en doorschuiven van budgetten te voorkomen.
- Incidentele begrotingsoverschotten of rekeningresultaten worden indien de ratio waardering weerstandsvermogen lager is dan 2, afgestort ten gunste van de algemene reserve met bufferfunctie en voor het meerdere ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.
- Net als het vorige college streven we naar kostendekkende leges.
- Jaarlijks rapporteren we via de begroting en jaarrekening over de algemene en de bestemmingsreserves op zodanig transparante wijze, dat de raad kan beoordelen of heroverweging van de bestemming van (een deel van) de reserve mogelijk is of niet. Als reserves of delen daarvan niet langer nodig zijn, wordt voorgesteld die over te hevelen naar de algemene reserve vrij besteedbaar.
- We houden vast aan de door de raad vastgestelde norm voor solvabiliteit van minimaal 30%.
- Het uitgangspunt is dat we geen initiatieven opstarten die niet zijn opgenomen en gedekt in het investeringsplan, waarbij tussentijds het investeringsplan wordt getoetst op noodzaak tot herfasering en herprioritering. Wel kan sprake zijn van een verkenning, mits voor die verkenning middelen zijn begroot. Na een eventuele verkenning wordt door het college een voorstel gedaan, waarin een deugdelijke raming en dekking worden opgenomen én waarin wordt bezien of de investering past binnen de begroting.
- Het vorige college heeft veel stappen gezet in het verbeteren van de inzichtelijkheid van de begroting. Dit beleid wordt voortgezet.
- We streven naar een flexibele organisatie met een optimaal evenwicht tussen eigen personeel en externe inhuur.

12. Portefeuilleverdeling

Klaas Tigelaar (burgemeester)

- Openbare orde en veiligheid (inclusief Veiligheidsregio en tegengaan radicalisering)
- Integrale handhaving
- Communicatie
- Bestuurlijke en juridische zaken
- Privacy
- Informatieveiligheid
- Metropoolregio
- Strategische visie
- Stedenbanden

VVD: Astrid van Eekelen (1e locoburgemeester)

- Economie (inclusief aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt)
- Verkeer en vervoer
- Milieu en duurzaamheid (inclusief Avalex)

- Kunst en cultuur
- Recreatie en toerisme
- Huygenskwartier
- RO projecten: Vlietvoorde, CBS, KPP, Stompwijk

CDA: Julliette Bouw (2e locoburgemeester)

- Zorg
- Welzijn
- Wonen
- Jeugdhulp
- Onderwijs (inclusief huisvesting)
- Masterplan Damcentrum

PvdA: Nadine Stemerding (3e locoburgemeester)

- Werk en inkomen (inclusief DSW)
- Sport
- Openbare ruimte
- Dienstverlening (inclusief Moderne Overheid)
- P&O (inclusief Opgavegericht werken)
- Water en groen
- Minderhedenbeleid
- Project Leidsenhage
- Project Dijsselbloem

Christenunie-SGP: Jan-Willem Rouwendal (4e locoburgemeester)

- Financiën
- Grondzaken en vastgoed
- RO overig
- Omgevingswet
- Wijkgericht werken en buurtcentra
- Coördinatie sociaal domein
- Wmo
- Jongerenwerk (inclusief Scouting)

13. Ondertekening

Getekend voor akkoord door de onderhandelaars:

Astrid van Eekelen (VVD)

Ole Heil (VVD)

Juliette Bouw (CDA)

Fred Duijn (CDA)

Nadine Stemerding (PvdA)

Jochem Streefkerk (PvdA)

Jan-Willem Rouwendal (ChristenUnie-SGP)

Kees Verschoor (ChristenUnie-SGP)